

Løvrigt bestod udvalget af skolekyndige og interesserede mænd og kvinder, teoretiske og praktiske pædagoger, der repræsenterede samtlige skoleformer. Det fik benævnelsen „Skolutrednings“-udvalget, forkortet til *SU*, og foretog i årene 1940—47 en grundig analyse af det svenske skolevæsens historie og indretning, dets struktur og dets aktuelle problemer. Desuden udarbejdede det forslag til dets fremtidige ordning. Resultatet nedfældedes i en lang række betænkninger, der udsendtes i årene 1943—47 og fyldte 4 000 tospaltede sider. Af dets forslag skal nævnes, at det gik ind for en *enhedsskole*, omfattende grundskole, en derpå bygget *liniødelte* mellem-skole eller realskole og et gymnasium. Og undervisningspligten blev gjort *8-årig* (7-15 år).

Endnu inden denne undersøgelse var afsluttet, nedsatte ekklesiastikminister Tage Erlander i januar 1946 en ny kommission, betegnet „1946-Skolkommission“ eller blot *SK*. Han overtog selv formandsskabet, indtil han i efteråret 1946 blev statsminister, hvorefter statsråd Josef Weijne afløste ham.

Det kunne se ud, som om man herved ville kritisere eller revidere *SU*'s arbejde. Dette var dog ikke tilfældet. Allerede fra begyndelsen havde det været meningen, at ekspertudvalgets pædagogiske udredning skulle prøves i en parlamentarisk kommission. Den nye kommission var derfor *skolepolitisk* og sammensat af repræsentanter for rigsdagens 5 partier. Højre fik 2, folkepartiet 1, bondeforbundet 1, socialdemokratiet 7 og kommunisterne 1. Dertil kom eet politisk medlem, der skulle varetage forældreinteresserne. At kommissionen blev nedsat så tidligt, endnu inden den forrige havde afsluttet sit arbejde, skyldtes stigningen i børnetallet, hvilket nødvendiggjorde uddannelsen af et stærkt forøget antal lærere. Man fandt det da uheldigt, at disse skulle uddannes til undervisningen efter det gamle system.

SK fik da til opgave at prøve, hvilke af *SU*'s forslag der var politisk gennemførlige. Dens resultater blev nedfældet i en række betænkninger, der var om muligt endnu mere omfattende end dens forgængers, men ligesom dennes en betagende læsning for alle skoleinteresserede. Mest betydningsfuld var den såkaldte „Principbetænkning“ af 4. juni 1948, et digert værk på over 550

tospaltede sider. Heri gives retningslinierne for den fremtidige ordning af skolevæsenet. Men det foreslås at begynde med et forsøg. Nyordningen skulle prøves, før den skulle fastlægges. Ved rigsdagens beslutning og kongens stadfæstelse blev denne ordning godkendt. Der bevilgedes et beløb til forsøgsarbejdet, der skulle ledes af skolöverstyrelsen ved undervisningsråd Yngve Norinder, og samtidig med, at dette sattes i gang, fortsatte kommissionen sin undersøgelse og udsendte den ene specielle betænkning efter den anden.

Som et af dens mest bemærkelsesværdige resultater kan nævnes, at den straks i principbetænkningen fastslog, at *undervisningspligten* skulle være *9-årig* og *enhedsskolen* udelt, forsåvidt angår dens 8 første klasser. På disse to punkter gik *SK* imod *SU*. Først efter børnenes 15. år, ved overgangen til 9. kl., måtte skolen deles i linier.

Opbygningen skulle iøvrigt være således:

1. trin: „*småskolen*“, omfattende 1., 2. og 3. kl. Her skulle undervisningen besørges af småskolelærere, der havde fået en kortere og billigere uddannelse end den almindelige. På landet skulle skolen indrettes i de forhåndenværende folkeskoler i de enkelte landsbyer; i købstæderne udgjorde den det nederste trin af skolen.

2. trin: mellem-skolen, omfattende 4., 5. og 6. kl. Her skulle undervisningen besørges af seminarieuddannede lærere som klasse-lærere, der kunne undervise i alle fag, undtagen de manuelle. (Övningsämnen). På landet skulle disse klasser centraliseres, i hvert fald fra 5. kl.

3. trin: højstadiet, omfattende 7., 8. og 9. kl. Centralisation var her en nødvendighed, og for at fremme den gennemførtes i 1950 en kommuneinddelingsreform, hvorved skoledistrikterne blev gjort større. Undervisningen skulle her besørges af lærere med universitets- eller tilsvarende uddannelse, og skolerne skulle have fagdeling.

Ved dette system ville man slå folke- og realskolerne (i alle former) sammen, og man ville endog tilstræbe, at gymnasierne kunne blive knyttet til de nye enhedsskoler. Hele skolevæsenet ville derved blive „kommunaliseret“, d. v. s. underlagt kommunerne, som det hidtil var tilfældet med folkeskolerne, altså en decentralisering i god overensstem-